

De aanvraag voor opname in een verpleeghuis is van deze mevrouw al twee keer afgewezen. © Rene Bouwman

Verpleeghuizen kampen met leegstand terwijl er bijna 18.000 ouderen op de wachtlijst staan: hoe kan dat?

AMSTERDAM- Hoewel er nog altijd bijna 18 duizend ouderen op de wachtlijst staan voor een plek in het verpleeghuis, kampen steeds meer verpleeghuizen met lege kamers. Verpleeghuisdirecteuren en deskundigen maken zich grote zorgen. „Dit kost ons duizenden euro's per week.”

05:30 uur | vandaag | update 06:34 11 oktober 2025

Lichamelijk en geestelijk gaat de 78-jarige moeder van Julian* de laatste tijd flink achteruit. Ze kampt met ernstige diabetes waardoor ze evenwichtsstoornissen heeft. Als gevolg daarvan valt ze vaak. „Regelmatig zie ik haar onder de blauwe plekken zitten als ik bij haar ben,” zegt hij. Verder vergeet zijn moeder haar medicijnen, kan ze niet meer voor haar eigen eten zorgen en lukt zelfstandig douchen ook niet meer. Wat het lastig maakt, is dat haar zoon een heel eind bij haar vandaan woont en een drukke baan heeft. Dus kan hij maar eens per week langskomen. Wel komt iedere dag de thuiszorg een half uur. „Maar dat is niet meer genoeg,” zegt hij.

Gerda (63) kan geen plek voor haar 90-jarige moeder vinden in verpleeghuis: 'Waar moeten we met haar naartoe?'

Indicatie afgewezen

Dat vindt ook wijkverpleegkundige Maaïke* van de Utrechtse zorgorganisatie Maria Dommer. Daarom vroeg ze recent een verpleeghuisindicatie voor haar aan bij het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) van de overheid. Maar die werd afgewezen. „Ik weet zeker dat we een jaar geleden deze indicatie wél hadden gekregen,” stelt Maaïke. Nu kan Julians' moeder niet naar het verpleeghuis.

Plan voor 'moderne' verzorgingshuizen dreigt te stranden: 'onbetaalbaar' voor armste ouderen

„Heel herkenbaar,” zegt Elzemieke van Hunnik, bestuurder van de Zeeuwse zorgorganisatie Eilandzorg. Volgens haar is het bij haar in de regio steeds moeilijker om van het CIZ een indicatie te krijgen voor opname in het verpleeghuis. Ook als wijkverpleegkundigen hebben vastgesteld dat die wel degelijk nodig is.

'Opgelegd van hogerhand'

Haar collega, wijkverpleegkundige Bertha Hangoor, werkt al acht jaar voor Eilandzorg. Sinds een jaar ziet ze duidelijk dat het CIZ strenger is met het afgeven van indicaties voor het verpleeghuis. Ook mensen die officieel de diagnose dementie hebben, worden volgens haar geweigerd. Met bijvoorbeeld als reden dat ouderen zichzelf nog kunnen aankleden. „Maar in de praktijk hebben we dan met heel verwarde mensen te maken.”

Omdat ze wilde weten hoe het zat, belde Hangoor onlangs met het CIZ. „Een medewerker zei tegen mij dat ze dit van hogerhand opgelegd kregen,” zegt ze. Binnengekomen aanvragen moeten ze voortaan strenger beoordelen.

Hangoor: „Ze zei dat ze niet anders kon.”

Elzemieke van Hunnik, bestuurder van de Zeeuwse zorgorganisatie Eilandzorg. „Steeds moeilijker om indicatie te krijgen.” © Rias Immink

Een woordvoerder van het CIZ ontkent dat het strenger is geworden. „Op basis van de cijfers van dit jaar zien we geen hoger afwijzingspercentage. We indiceren op basis van criteria die onveranderd zijn. Als we strenger moeten gaan indiceren, moet daarvoor de wet aangepast worden. En dat is aan de politiek”, zegt ze.

Probleem in heel Nederland

Het CIZ mag dan wel zeggen dat strenger indiceren geen reden kan zijn voor leegstand in de verpleeghuizen, het overheidsorgaan ziet wel dat er iets gekst aan de hand is. Uit een rondgang van De Telegraaf langs experts en verpleeghuizen blijkt dat de leegstand in verpleeghuizen op veel plaatsen in ons land voorkomt. En dat ziet het CIZ ook. Het aantal aanvragen voor verpleeghuiszorg neemt af, laat de woordvoerster weten. En dat is opmerkelijk, gezien de vergrijzing die juist verder toeneemt.

Daarbij komt dat nog bijna 18 duizend ouderen op de wachtlijst staan voor op een plaats in het verpleeghuis. Hoe kan het dan dat er toch lege bedden zijn? Dat wil het CIZ ook weten. Samen met het ministerie van Volksgezondheid is het daarom een onderzoek gestart. „We willen onderliggende oorzaken in kaart brengen en voorkomen dat we op basis van aannames en onderbuikgevoelens conclusies trekken”, licht de woordvoerster toe. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) voert dit onderzoek uit. De resultaten ervan worden volgend jaar zomer verwacht.

Ouderen willen zelf

In West-Brabant moest zorgorganisatie Avoord zes maanden geleden een etage sluiten, vertelt bestuurder Saskia van Opijnen. Het gaat om 24 van de 536

kamers die niet gevuld zijn. Omdat ze zich zorgen maakt over de leegstand onderzoekt de organisatie nu de mogelijke redenen. Een daarvan is dat het lastiger is om een verpleeghuisindicatie te krijgen voor iemand die deze wel nodig heeft, vertelt Opijnen. Daarnaast denkt ze dat meespeelt dat steeds meer ouderen zelf graag langer thuis willen blijven wonen.

Anneke Westerlaken, voorzitter van Actiz. „Mensen willen natuurlijk het liefst in hun vertrouwde omgeving blijven.” © Aldo Allesie

Dat laatste ziet ook Anneke Westerlaken, voorzitter van Actiz, branchevereniging voor ouderenzorg. En als ze toch naar een verpleeghuis moeten, „willen mensen vaak wachten op een plek in het verpleeghuis van hun voorkeur”, zegt ze.

Regionale verschillen

Daarbij komt dat „vraag en aanbod in regio’s niet altijd goed op elkaar aansluiten”, weet Westerlaken. „Mensen willen natuurlijk het liefst in hun vertrouwde omgeving blijven, ze willen niet naar een provincie verderop.” Leegstand heeft grote financiële gevolgen voor de instellingen. Zo heeft De Wieken in Zierikzee, een van de locaties van Eilandzorg, in totaal 56 bedden, maar daarvan stond de afgelopen maanden zo’n 10 procent leeg. Een flinke financiële aderlating die de organisatie duizenden euro’s per week kost. „Geld dat we niet kunnen missen,” zegt bestuurder Van Hunnik.

Financiële schade

Bij Avoord hebben ze ondanks de lege kamers de financiële schade beperkt weten te houden,” zegt Van Opijnen. „Maar we kunnen ons dit geen twee jaar veroorloven.”

Nieuwe zorgminister zal aan scalpel niet genoeg hebben voor bezuinigingen die worden ingetekend

„Ouderenzorginstellingen hebben over het algemeen niet veel financiële ruimte”, vertelt Bram Wouterse, universitair hoofddocent gezondheidseconomie aan Radboudumc. „En dat betekent dat ze op volle capaciteit moeten draaien om financieel gezond te zijn.”

„Als verpleeghuizen nu omvallen vanwege financiële problemen, heb je die kamers niet een-twee-drie terug als ze straks nodig zijn”

Bram Wouterse

Gezondheidseconoom aan het Radboudumc

Omdat ons land tot 2040 nog verder vergrijst en meer mensen intensieve verpleegzorg nodig zullen hebben, verwacht Wouterse dat alle 130.000 verpleeghuisplekken die er zijn straks vol zullen zitten. „Maar als verpleeghuizen nu omvallen vanwege financiële problemen, heb je die kamers niet een-twee-drie terug als ze straks nodig zijn”, waarschuwt Wouterse.

Zorgkantoren moeten helpen

Volgens Anneke Westerlaken van Actiz zijn de zorgkantoren die zorg inkopen voor ouderen in hun regio de 'logische partij' om met verpleeghuizen die het financieel moeilijk hebben te praten over oplossingen. Want, zegt ook Westerlaken, „verpleeghuisplekken die eenmaal weg zijn krijg je er niet zomaar weer bij georganiseerd”.

En hoewel thuis blijven wonen vaak een goede optie is, zegt Avoordbestuurster Van Opijnen, is de situatie er soms gewoon niet naar. Dan levert langer thuis wonen mogelijke risico's op voor ouderen en is een verpleeghuisplek wél de beste oplossing, zegt ze. „In zo'n geval is het belangrijk dat er een verpleeghuisindicatie komt.”

*Julian en Maaike wilden niet met hun achternaam in het artikel.

https://www.telegraaf.nl/binnenland/verpleeghuizen-kampen-met-leegstand-terwijl-er-bijna-18.000-ouderen-op-de-wachtlIJst-staan-hoe-kan-dat/95428871.html?utm_source=telegraaf&utm_medium=newsletter&utm_campaign=telegraaf_gvdd&utm_content=ARTICLES_Verpleeghuizen+kampen+met+leegstand+terwijl+er+bijna+18.000+ouderen+op+de+wachtlIJst+staan&utm_term=20251011_0546_NB_TELEGRAAF_GVDD&emails=8898A95D0741CA4743E60F8C70931F224F7947011F16B920A9260EB3E58B58A3